

Oponentský posudek bakalářské práce

Pešová, Lenka: *Vliv projektu Work and Travel USA na interkulturní vnímání jeho účastníků.*

Katedra sociálních věd, FF UPa, Pardubice 2016. 54 stran a krátký film

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Adam Horálek, Ph.D.

Bakalářská práce se zabývá projektem *Work and Travel* a jeho možnými vlivy na interkulturní vnímání jeho účastníky. Práce je členěna do kapitol zaměřených na samotný projekt a pravidla kladená na jeho účastníky, na kulturní vzorce a kulturní šok a na praktickou část. Ta se věnuje zpracování výzkumného tématu. Bakalářská práce je doplněna o krátký film. Čtenář je seznámen s ovlivňováním průběhu a realizace výzkumu přítomností kamery.

Práce je založena na kombinaci kvantitativních a kvalitativních metod (internetový dotazník, polostrukturovaný rozhovor, zúčastněné pozorování). Lenka Pešová se se svou kamarádkou zúčastnila projektu v roce 2015 v USA, kde strávila přibližně 3 měsíce. Pro bakalářskou práci použila formu autoetnografie. Text a film jsou založeny na popisu průběhu pobytu v USA a prožitků autorky a její kamarádky.

Autorka si klade za cíl nalézt odpověď na to, „*jaké reálné dopady má projekt Work and Travel USA na účastníky*“ (str. 9)

Tematem práce je kulturní rozdílnost a autorčiným teoretickým východiskem je pojetí kulturních vzorců Ruth Benedictové. Práce nereflektuje posuny pohledů na koncept kultury a na hlubší vhled do problematiky tzv. akulturace. Drží se v značně esencialistickém pojetí ohraničenosti a danosti kultur. Termíny akulturace, asimilace, kulturní šok, kulturní vzorce a mentalita jsou v textu často zmiňovány, ale bez širší palety možného vymezení. Termíny asimilace a integrace i na vlastním prožitku autorky jsou používány synonymicky (str. 17, 31, 38).

V textu se mnohokrát vyskytuje pojem kulturní šok, který autorka zmiňuje velmi často i na příkladech vlastních prožitků. Bylo by zajímavé popřemýšlet o tom, zda je nutné všechny prožitky jinakosti a jejího poznání charakterizovat jako prožitek kulturního šoku. Tuto konceptualizaci považují za problematickou i z hlediska dotazníkového šetření, které bylo součástí práce a které je interpretováno v závěru bakalářské práce. Otázka č. 1.: „*Která z uvedených možností u Vás vyvolala prvotní kulturní šok v USA?*“ (str. 52) již respondenty ovlivňuje v interpretaci jejich prožitků. Autorka se spíše pozastavuje nad tím, že několik respondentů odpovědělo, že „*se s novou kulturou naučili žít během prvního týdne*“ (str. 42), místo toho, aby například přehodnotila svou konceptualizaci kulturního šoku.

Text může vypovídat o etnocentrickém pohledu autorky a o nedostatečném analytickém přístupu. Autorka slučuje pojetí rasy a kultury. Některé výroky jsou bez dalšího kontextu poněkud nejasné. Například: „*Jelikož USA je velice multikulturní země, setkáte se tu s velkou různorodostí ras. Nesetkáte se jen s typickou kulturou Američanů, ale poznáte i kulturu jiných zemí světa.*“ (str. 16) V textu autorka také zmiňuje rozdělení na „evropskou a americkou kulturu“ (str. 43). Vymezení a jeho zdůvodnění ovšem v práci vysvětleno není. Je zřejmé, že autorka měla možnost poznat jen určitou sféru života v USA a skrze tuto zkušenost výrazně zevšeobecňuje pojetí toho, co je a není „americké“. V mnohém také přejímá diskurz, který používají organizátoři projektu. Absenci oddělování diskurzů ve zpracování textu považuji za zásadní nedostatek předkládané bakalářské práce. Krátký film je ilustrativním doplňkem textu a považuji jej (i s jistými technickými nedokonalostmi) za kvalitnější podání „komprese“ popisů prožitků než nabízí samotný text. Film by bylo vhodné doplnit o závěrečné titulky.

V práci je větší množství formálních chyb (interpunkce, shody podmětů a přísudků, velká písmena apod.).

Předložená bakalářská práce splňuje požadavky kladené na absolventskou práci bakalářského studia oboru sociální antropologie. Na základě výše uvedeného proto navrhuji hodnocení práce dobře.

Dne 12. 5. 2016

PhDr. Livia Šavelková, Ph.D.